

Z POPELA

A man with short hair, wearing a light-colored t-shirt, is lying on his back with his arms raised. He is looking upwards with a slight smile. The background is a plain, light-colored wall.

Schulman dokáže mistrovsky vykreslit náladu a atmosféru. Jeho extrémní citlivost zasáhne jako vždy přímo do srdce.
Alingsås Tidning

HOST

ALEX
SCHULMAN

Överlevarna

Copyright © Alex Schulman 2020

Published by agreement with Ahlander Agency

Cover design by Sara Acedo

Cover picture by Rolau/plainpicture

Translation © Linda Kaprová, 2022

Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2022

(elektronické vydání)

Překlad této knihy byl podpořen Švédskou kulturní radou

The cost of this translation was defrayed by a subsidy from the

Swedish Arts Council, gratefully acknowledged

ISBN 978-80-275-0993-5 (PDF)

ISBN 978-80-275-0994-2 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1060-3 (MobiPocket)

Callemu a Niklasovi

I.

Chalupa

1. KAPITOLA

23.59

Kolejemi vyježděnými od traktoru si dolů k usedlosti modravou zelení pomalu razí cestu policejní auto. V červnové noci, která nikdy není úplně temná, stojí u jezera na výběžku pevniny osamělá chalupa. Prostý dřevěný domek s nesouměrnými proporcemi, trochu vyšší, než by měl být. Z bílých rohových trámků oprýskává barva, červený nátěr z jižní strany vypálilo slunce. Tašky srostly a střecha připomíná kůži prehistorického ještěra. Vládne bezvětří a trochu se ochladilo, okenní tabulky se kolem spodního rámu zamžily. Z jednoho okna v patře se line osamělá jasně žlutá záře.

Dole pod chalupou se blyští jezero, hladké a klidné, lemované těsně u břehu břízami. Opodál stojí sauna, kam kluci o letních večerech chodívali s otcem a pak odtamtud po ostrých kamenech husím pochodem vratce scházeli do vody, chytali rovnováhu s rozpřaženýma rukama jako ukřižovaní. „Je to paráda!“ zvolal otec, když se vrhl do vody. Výkřik se rozezpíval nad jezerem a po něm padlo ticho, jaké neexistovalo nikde jinde než tady, daleko od

všeho ostatního, ticho, které Benjamin dokázalo vyděsit, ale také v něm čas od času vzbuzovalo pocit, že všechno naslouchá.

O kousek dál po břehu stojí loděnice. Dřevo ztrouchnivělo a konstrukce se začíná naklánět k vodě. A nad ní stodola s trámy provrtanými tisíci hmyzích chodbiček a s betonovou podlahou, kde jsou ještě patrné stopy sedmdesát let starého trusu. Mezi stodolou a chalupou se rozprostírá travnatý plácek, kde kluci hrávali fotbal. Svažuje se. Kdo hraje zády k vodě, má to do kopce.

Jevišťe. Tak to působí. Hrstka malých stavbiček na louce s lesem za zády a jezerem před sebou. Nepřístupné místo, dnes stejně osamělé jako před lety. Když se člověk postavil až na nejzazší konec výběžku pevniny a rozhlédl se, neviděl široko daleko známky lidské existence. Někdy se výjimečně z protějšího břehu dalo zaslechnout, jak po nezpevněné cestě projíždí auto. Motor v nízkých otáčkách vzdáleně hučel, a když bylo sucho, mohl člověk po chvíli rozeznat obláček prachu, který se zvedl z lesa. Nikdy tu však nepotkali živou duši, byli tu úplně sami, na místě, které neopouštěli a kam nikdo nezavítal. Jednou se přihodilo, že natrefili na lovce. Kluci si zrovna hráli v lese a zničehonic ho uviděli. Bělovlasý muž v zeleném se neslyšně šinul mezi větvemi asi dvacet metrů od nich. Když je míjel, s prázdným výrazem se na ně podíval, přiložil si prst na ústa a šel dál, dokud nezmizel mezi stromy. Nikdy se jim nedostalo vysvětlení — jako by se k Zemi přiblížil tajuplný meteor, který nakonec jen prolétne oblohou, aniž by dopadl. Kluci se o tom mezi sebou už nikdy nezmínili a Benjamin občas zapochyboval, jestli se to vůbec stalo.

Jsou dvě hodiny po soumraku, policejní auto opatrně sjíždí kolejem od traktoru. Řidič s obavami nakukuje přes kapotu před sebe a snaží se rozeznat, co mu cestou z kopce mizí pod podvozkem, ale ani když se nakloní nad volant a podívá se nahoru, k vrcholům korun nedohlédne. Smrky, které rostou nad chalupou, jsou neuvěřitelné. Tyčily se tu jako kolosy, už když kluci byli malí, a co teprve teď. Vypínají se do výšky třiceti čtyřiceti metrů. Otec se vždycky dmul pýchou nad místní žírnou půdou, jako by se o ni nějak zasloužil. Na začátku června zapíchal do záhonu sazeňky ředkviček a už po pár týdnech bral děti na zahrádku a ukazoval jim, jak se z hlíny derou červené hlavičky. Na úrodnost se však v okolí chalupy nedá spoléhat, místy je země úplně mrtvá. Jabloň, kterou otec věnoval matce k narozeninám, stojí sice dál tam, kde ji zasadil, ale neroste, neplodí. Někde je půda černá a těžká, bez kamení, jinde se skalnaté podloží zvedá vysoko, těsně pod kořínky trávy. Když otec stavěl slepicím výběh a hloubil jamky sloupků, projel bodec s tlumeným zuchnutím rozmoklou travou občas hladce, jindy kov zvonivě zazpíval těsně pod povrchem a otec vykřikl, jak mu vzdorující skála zavibrovala do dlaně.

Policista vystoupí. Uvyklým pohybem hned ztiší prazvláštní švitoření, které se do éteru šíří z vysílačky na jeho rameni. Je to mohutný muž. Otlučená matně černá výstroj zavěšená kolem pasu dodává jeho vzezření uzemněnost, tíha předmětů ho táhne k zemské kůře.

Modré záblesky na vzrostlém smrkovi.

Ten přísvit, modravé kopce za jezerem a záblesky policejního majáku mají v sobě cosi zvláštního. Daly by se zachytit na malířském plátně.

Policista postoupí o několik kroků k chalupě a zastaví se, náhle bezradný, prohlíží si ten výjev. Na kamenných schůdcích ke dveřím sedí tři muži v obleku a kravatě. Pláčou, objímají se. V trávě vedle nich stojí urna. Policistovi se s jedním z nich povede navázat oční kontakt. Muž vstane, zbylí dva zůstanou sedět jeden druhému v objetí. Jsou celí zmáčení a zle potlučení. Chápe, proč na místo přivolali sanitku.

„Jmenuju se Benjamin. To já jsem volal.“

Policista hledá po kapsách zápisník. Neví, že tohle vyprávění těžko dokáže vměstnat na lístek papíru, že právě vstupuje do finále příběhu překlenujícího několik desetiletí, příběhu o třech bratrech, které odtud kdysi osud vytrhl a nyní je přinutil se sem vrátit, neví, že tady všechno patří jedno k druhému, nic nestojí samo o sobě a nedá se jako takové vysvětlit. Tíha toho, co se právě děje, je nesmírná, ale téměř všechno se pochopitelně už odehrálo. To, co vidí na kamenných schůdcích, pláč trojice bratrů, oteklé obličejy a všechna ta krev, je jen poslední kruh na hladině, ten na samém okraji, nejdál od místa dopadu.

2. KAPITOLA

Měření sil

Večer co večer stával Benjamin s kesírkem a kyblíkem na mělčině hned za malým naplaveným valem, kde sedávali rodiče. Přesouvali se za večerním sluncem; jakmile na ně padl stín, poponesli stůl s židlemi o pár metrů dál, zvolna plynuli se soumrakem. Pod stolem seděla fenka Molly. Překvapeně sledovala, jak jí mizí střecha nad hlavou, a pak se vydala za karavanou na její pouti po břehu. Rodiče dospěli k poslednímu stanovišti a pozorovali, jak se slunce pomalu noří do vrcholků korun za jezerem. Seděli vždycky vedle sebe, bok po boku, protože oba chtěli mít výhled na vodu. Bílé plastové židle se bořily do vysoké trávy, na nakloněném dřevěném stolku se ve večerních paprscích blyštěly ohmatané pivní sklenice. Prkénko se špičkou uheráku, mortadelou a ředkvičkami. Do trávy mezi sebe postavili chladicí tašku, aby jim vodka nezteplala. Pokaždé když se otec chtěl osvěžit, doprovodil to krátkým „čau“, připil si s prázdnem a usrkl. Krájel salám, až se stůl otrásal a pivo šplouchalo. Matky se hned zmocnilo podráždění — zamračeně si držela sklenici, dokud neskončil. Takové

signály otci zcela unikaly, zato Benjaminovi ne. Vnímal každičkou jemnou proměnu, stál neustále kousek opodál, aby jim dopřál klid a zároveň mohl sledovat rozhovor, bdít nad jejich rozpoložením a náladami. Slyšel mumlání přátelského hovoru, cinkání příboru o porcelán, křísnutí zapalovače, jak si matka zapálila cigaretu, proud zvuků, které svědčily o tom, že je mezi nimi všechno v pořádku.

Benjamin chodil s kesírkem podél břehu. Upíral zrak do černé vody, a když občas nechtěně pohlédl přímo do odlesku slunce, v očích ho pokaždé bodlo, jako by o ně právě přišel. Balancoval na balvanech, prozkoumával dno, jestli nenajde pulce, ty podivné černé lenivé tvory, plavající čárky ve větě. Pár jich vylovil a hned je přemístil do zajetí červeného kyblíku. Byla to tradice. Chodil lovit pulce s rodiči jako kulisou, a když slunce zapadlo a oni vstali a zamířili k domu, vylil úlovek zpátky do jezera a vydal se za ostatními nahoru k chalupě. A další večer nanovo. Jednou pulce v kbelíku zapomněl. Když je pak následující odpoledne objevil, do jednoho pomřeli, sluneční žár je připravil o život. Ta hrůza, že se to otec dozví. Vylil kbelík na mělčině, a přestože věděl, že otec odpočívá nahoře v chalupě, jako by se Benjaminovi jeho pohled propaloval do zátylku.

„Mami!“

Benjamin se ohlédl k chalupě a uviděl po stráni přicházet mladšího bratříčka. I takhle na dálku z něho číselná neposednost. Tohle nebylo zrovna místo pro netrpělivé duše. Obzvlášť ne letos v létě — když sem před týdnem dorazili, rozhodli rodiče, že se celé prázdniny nikdo nebude koukat na televizi. Slavnostně to dětem oznámili, otec vytáhl šňůru ze zásuvky a demonstrativně položil

vidlici na televizor jako při veřejné popravě, kdy se tělo nechá viset všem pro výstrahu. To aby nikdo z rodiny nezapomněl, co čeká techniku, která by ohrozila rozhodnutí rodiny strávit léto v přírodě. Nejhůř to nesl Pierre.

Přivezl si komiksy, které si o večerech pomalu a polohlasem četl vleže na břiše v trávě. Nakonec ho to ale omrzelo, a to se pak vždycky přiloudal k jezeru za rodiči. Benjamin věděl, že dokážou zareagovat různě, někdy si matce směli vlézt na klín a ona je pak táhlými pohyby šimrala na zádech. Jindy ji zase něco rozladilo a příležitost se nenávratně rozplynula.

„Já se nudím,“ kňoural Pierre.

„Nechceš s Benjaminem lovit pulce?“ navrhla mu matka.

„Ne,“ odpověděl. Postavil se jí za židli a mžoural do nízkého slunce.

„A co Nils, určitě něco společně vymyslíte,“ zkusila to.

„Jako třeba co?“ opáčil Pierre.

Ticho. Rodiče seděli zaboření do plastových zahradních židlí, tak nějak unylí, ztěžklí alkoholem. Hleděli na jezero. Vypadali, jako by uvažovali, co navrhnout, jakou zábavu vymyslet, ale slova nepřicházela.

„Čau,“ zamumlal otec a obrátil do sebe vodku. Pak se zazubil a tříkrát tleskl. „Takže!“ zvolal. „Za dvě minuty tu chci mít všechny kluky v plavkách!“

Benjamin vzhlédl, vylezl pár kroků na břeh, odložil kesírek do trávy.

„Chlapci!“ zvolal otec. „Nástup!“

Nils ležel v houpací síti natažené mezi dvěma břízami u chalupy a poslouchal walkmana. Zatímco Benjamin pečlivě naslouchal zvukům, které rodina vydávala, Nils je

odclonil. Benjamina to k rodičům neustále táhlo, Nils se jim snažil vzdálit. Odcházel do jiné místnosti, nezapojoval se. Když se večer bratři chystali spát, slychávali, jak se rodiče za tenkou překližkou hádají. Benjamin sledoval každé slovo, monitoroval napáchané škody. Občas na sebe křičeli nepochopitelné krutosti, tak nelitostné urážky, až mu připadalo, že tohle už se nedá spravit. Celé hodiny pak oka nezamhouřil a hádku si přehrával v hlavě. Nilsovi však jako by to bylo upřímně lhostejné. „Cvokhaus,“ zabručel, když hádka vypukla, obrátil se na druhý bok a usnul. Nezajímal se, přes den se držel v ústraní a moc na sebe neupozorňoval, až na nečekané výbuchy vzteku, který vzplnul a zase odezněl. „Do prdele!“ ozvalo se ze sítě. Nils sebou zamítil a hystericky zamáchal rukama, aby odehnal příliš dotěrnou vosu. „Poserte se, dementi!“ zařval a několikrát hrábl do vzduchu. Vzápětí se zase rozhostilo ticho.

„Nils!“ zavolal otec. „Nástup u vody!“

„On tě neslyší,“ upozornila matka. „Pouští si muziku.“

Otec zvýšil hlas. Z houpací sítě se nedostavila žádná reakce. Matka si vzdychla, vstala a chvatně došla za Nilsem. Ostentativně mu zamávala rukama před obličejem. Sundal si sluchátka. „Táta vás volá,“ oznámila mu.

Nástup na břehu. To byla drahocenná chvíle. Otec měl v očích onen zvláštní pohled, který kluci zbožňovali, ty ohníčky slibující rošťáctví a zábavu, a k tomu se přidal slavnostní tón, jímž se smrtelnou vážností a s úsměvem hrajícím v koutku úst vždycky vyhlašoval nové klání. Obřadně a vznešeně, jako by v sázce bylo vše.

„Pravidla jsou prostá,“ oznámil a vztyčil se jako obr před třemi bratry, kterým z plavek čouhaly nohy jako

tyčky. „Až dám znamení, skočíte do vody, obeplavete támhleto bóji a vrátíte se na břeh. Kdo doběhne zpátky jako první, vyhraje.“

Bratři se seřadili.

„Všichni rozuměli?“ otázal se. „Nyní se rozhodne, kdo je z bratrů nejrychlejší.“

Benjamin se poplácával po vyzábých stehnech, jak to viděl v televizi před rozhodujícím výkonem u atletů.

„Počkat,“ zavelel otec a odepnul si hodinky. „Stopnu vám to.“

Mohutnými palci mačkal titěrná tlačítka digitálních hodinek. „Krucinál,“ zabručel si polohlasem pro sebe, když se mu je nedařilo nastavit. Vzhlédl.

„Na místa!“

Benjamin se postrkoval s Pierrem ve snaze zajistit si příznivou startovní pozici.

„Tak dost,“ napomenul je otec. „Tohle se nedělá.“

„Nebo nebude nic,“ doplnila matka. Zůstala sedět u stolu, dolila si.

Bylo jim sedm, devět a třináct, a když spolu hráli fotbal nebo karty, občas všechno skončilo tak urputnou hádkou, že Benjaminovi připadalo, jako by se mezi nimi něco zhroutilo. Ve hře bylo ještě víc, když bratry proti sobě navzájem postavil otec. Když dal tak jednoznačně najevo, že chce zjistit, který ze synů v něčem vyniká.

„Připravit ke startu... pozor... teď!“

Benjamin sprintoval k jezeru s oběma bratry v těsném závěsu. Skočili do vody. Za zády je rodiče povzbuzovali.

„Bravo!“

„Do toho!“

Několik dlouhých rychlých kroků a pichlavé kamenité dno mu zmizelo pod nohama. Červnově studená zátoka a kousek dál od břehu podivné proudy ještě studivější vody. Objevovaly se a mizely, jako by jezero bylo živá bytost, která ho chce zkoušet různými typy chladu. Na zrcadlové hladině se před nimi nehybně vznášela bílá polystyrenová bóje. Bratři ji tam umístili o několik hodin dřív, když s otcem vyrazili položit síť. Benjamin si nicméně nepamatoval, že ji nechávali takhle daleko. Plavali mlčky, šetřili síly, tři hlavy vykukující z černé vody. Povzbuzování na břehu se vzdalovalo. Po nějaké době zmizelo slunce za stromy na protější straně. Ocitli se ve stínu a najednou plavali v úplně jiném jezeře. Benjaminovi připadalo, že voda rázem působí cize. Okamžitě si začal uvědomovat, co všechno se děje pod ním, pomyslel na tvory v hloubce, kteří tu o ně možná vůbec nestojí. Vzpomínal na všechny ty okamžiky, kdy seděl s bratry v lodce a otec zatím vybíral ryby ze sítě a házel je na podlážku. Kluci se nakláněli, prohlíželi si tesáky štik ostré jako jehly, pichlavé ploutve okounů. Jedna ryba se zamrskala a kluci sebou vyděšeně trhli a vyjekli. Otec se lekl a podrážděně je okřikl. A pak zase ticho. Rozplétal síť a tiše mumlal: „Nemůžete se přece bát ryb.“ Benjamin si představoval, jak mu teď tahle stvoření ukrytá v temných vodách plavou po boku nebo přímo pod tělem. Bílá bójka, která v soumraku najednou zružověla, zůstávala pořád daleko.

Po několika minutách se startovní pořadí rozvolnilo — Nils předstihl o pěkný kus Benjaminu a za tím zase zaostával Pierre. Jakmile se však zešerilo a chlad je začal

bodat do stehen, začali se bratři stahovat opět jeden k druhému. Brzy plavali zase blízko u sebe. Možná na to ani nepomysleli a nikdy by to otevřeně nepřiznali, ale nemínili jeden druhého ve vodě opustit.

Hlavy klesaly blíž k hladině. Pohyby paží se krátily. Zpočátku se voda pěnila tempy, nyní však jezero ztichlo. Když dorazili k bóji, Benjamin se ohlédl a zažíval se k chalupě. Domek vypadal jako kostička lega. Teprve teď si uvědomil, jak daleko je to zpátky.

Únava na něho padla jako blesk z čistého nebe. Kyse-lina mléčná mu bránila zvednout ruce. Zmocnil se ho takový šok, že zapomněl, jak kopat nohama. Najednou nevěděl, jak se plave. Z šíje mu do zátylku vystřeloval chlad. Slyšel vlastní dech, rychlejší, prudší, a v prsou ho zamrazilo: nebude mít sílu doplavat až ke břehu. Viděl, jak se Nils zaklání, aby se mu voda neřinula do pusy.

„Nilsí,“ vyrazil ze sebe Benjamin. Nils nereagoval, plaval dál s pohledem upřeným do nebe. Benjamin zamířil ke staršímu bratrovi, prudce oddechovali jeden druhému do obličeje. Střetli se očima a Benjamin v nich zpozoroval hrůzu, kterou u bratra neznal.

„Jak je?“ zeptal se ho Benjamin.

„Nevím...“ oddychoval Nils. „Nevím, jestli to uplavu.“

Nils se natáhl po bójce, chytil se jí oběma rukama, chtěl se nechat nadnášet, ale neunesla ho a klesla pod ním do temnoty. Pohlédl k pevnině.

„To se nedá,“ zamumlal. „Je to moc daleko.“

Benjamin si připomněl, co se naučil na kurzu plavání, když jim instruktor dlouze přednášel o pravidlech bezpečnosti ve vodě.

„Musíme zachovat klid,“ nabádal Nilse. „Dělej delší tem-
pa, delší nádechy.“

Ohlédl se po Pierrovi.

„Jak jsi na tom?“

„Mám strach,“ špitl Pierre.

„Já taky,“ odpověděl Benjamin.

„Já nechci umřít!“ vykřikl Pierre. Zvlhlé oči se držely
těsně nad hladinou.

„Plavte sem,“ vyzval je Benjamin. „Blíž ke mně.“

Tři bratři se ve vodě shlukli k sobě.

„Pomůžeme si.“

Plavali bok po boku zpátky ke břehu.

„Dlouhá tempa,“ připomínal jim Benjamin. „Pojedeme
dlouhá tempa společně.“

Pierre přestal plakat a odhodlaně plaval dál. Po chvíli
se sladili do jednotného rytmu, zabírali současně, poma-
lý nádech, výdech.

Benjamin se podíval na Pierra a zasmál se.

„Máš modrou pusku.“

„Ty taky.“

Kratičce se na sebe zakřenili. Pak se znovu soustředili.
Hlavu nad vodu. Dlouhá tempa.

Benjamin v dálce viděl chalupu, fotbalový plácek
s hrbolatými drny, kde si každý den kopal s Pierrem,
sklípek a vlevo ovocné keře, kam odpoledne chodili na
maliny a černý rybíz a vraceli se pak s opálenou kůží na
nohou posetou bělavými škrábanci. A za tím vším se
zdvihaly smrky, které se soumrakem čím dál víc tem-
něly.

Bratři se blížili ke břehu.

Když jim zbývalo sotva patnáct metrů, Nils prudce zrychlil a začal kroužkovat jako zběsilý. Benjamin se proklínal za svůj ochromující úžas a vyrazil za ním. Najednou, jak se zápas bratrů stupňoval, jezero už nebylo nehybné. Pierre okamžitě začal bezmocně zaostávat. Nils dorazil o tempo dřív. Vydrápali se na souš a bok po boku sprintovali po stráni nahoru. Benjamin chňapl Nilse za paži a chtěl ho předběhnout, ale ten se mu vytrhl tak zuřivě, až to Benjamin zaskočilo. Doběhli k zahradnímu stolku. Rozhlédli se.

Benjamin popošel k domu, nakukoval dovnitř. A tam, za kuchyňským oknem, zahlédl otcovu siluetu. Rozložitá záda se skláněla nad dřezem.

„Oni šli dovnitř,“ užasl Benjamin.

Nils se opíral o kolena a popadal dech.

Pierre doběhl celý zadýchaný k nim. Zmateně přešel pohledem sklizený stůl. Stáli tu, tři bezradní bratři. Trojí neklidné oddychování venku uprostřed ticha.

3. KAPITOLA

22 hodin

Nils vší silou vrazí urnou do bratra. Pierre to nečeká a schránka ho zasáhne do hrudníku. Benjamin podle zvuku okamžitě pozná, že Pierrovi v těle cosi prasklo. Zlomil si hrudní kost nebo žebro. Benjamin vždycky viděl tři kroky napřed, dokázal předvídat konflikt mezi členy rodiny dávno předtím, než skutečně vzplály. Už při prvním záchvěvu podráždění, které bylo tak nepatrné, že vlastně málem ani neexistovalo, věděl, jak se hádka strhne a jak skončí. Teď je ale všechno jinak. Od okamžiku, kdy Pierrovi cosi zapraskalo v hrudníku, už neví nic. Odteď je všechno neprobádaná divočina. Pierre leží na břehu a ohmatává si žebra. Nils je v tu ránu u něho: „Není ti nic?“

Skloní se a chce bratrovi pomoci vstát. Má strach.

Pierre podkopne Nilsovi nohy a ten se zhroutl na kamenitý břeh. Vzápětí na něho Pierre skočí, válejí se spolu po zemi, rozmachují se k ranám, bijí se zaťatými pěstmi do obličeje, do prsou, do ramen. Neustále spolu komunikují. Ten výjev Benjaminovi připadá neskutečný, skoro

vymyšlený: bratři spolu mluví a zároveň se pokoušejí jeden druhého zabít.

Benjamin sebere převrženou urnu, která zůstala ležet u valu. Víko odskočilo a trocha popela se vysypala. Kosterní zbytky mají šedou barvu, namodralou, na kratičký okamžik ho to zarazí, když urnu zvedá a zavírá víkem: takhle si matčin popel nepředstavoval. Oběma rukama svírá urnu, ucouvne o několik kroků, pohled na rvačku mezi bratry ho paralyzuje. Zamrzl mimo běh událostí jako už tolikrát předtím. Sleduje těžkopádné úder, tu neohrabanost. Za normálních okolností by Pierre bratra zbil, že by se nezvedl. Rval se už od puberty. Vynoří se mu vzpomínky na školu. Přecházel přes dvůr a uviděl kroužek zvědavců shluklých kolem rvačky. Mezi péřovými bundami zahlédl bratra, jak se nad někým sklání, a přidal do kroku, nechtěl vidět, jak zasazuje další a další úder, přestože se protivník přestal hýbat, jen bezvládně leží na zemi. Pierre se prát umí, ale tady na břehu se síly vyrovnaly, protože má zlomené žebro a sotva dokáže stát zpříma. Většina ran končí v prázdnou, zasáhne nepřesně nebo je vykryje ruka či paže. Některé výpady však mají zničující účinek. Pierre trefí Nilse nad oko a bratrovi se po tváři a krku okamžitě začne řinout krev. Nils vezme Pierra loktem. Křupne to, jako by mu přerazil nos. Chytí Pierra za vlasy, a když ho konečně pustí, zůstanou mu mezi prsty vězet chomáče bratrovy kštic. Po chvíli se vyčerpají. Na okamžik to vypadá, že ani jeden z nich už nemá sílu pokračovat. Sedí na břehu pár metrů od sebe a dívají se jeden na druhého. A pak se do toho pustí znovu. Vše se odehrává pomalu a vlekle, chtějí se zabít, ale očividně s tím nespěchají.

A celou dobu spolu mluví.

Nils vykopne, ale mine a ztratí rovnováhu. Pierre poodejde pár kroků po břehu, zvedne kámen a vši silou ho mrští po Nilsovi. Kámen prosvíští neškodně kolem, ale Pierre sebere jiný a tentokrát Nilse trefí do brady. Další krev. Benjamin opatrně couvá přes vyvýšeninu, svírá urnu, až mu prsty bělají. Otočí se, pomalu se vydá k chalupě. Dojde k ní, zamíří do kuchyně, najde tu svůj mobil. Vytočí tísňovou linku.

„Bratři se pustili do rvačky,“ ohlásí. „Bojím se, že se zabijou.“

„Můžete zasáhnout?“ zeptá se žena na lince.

„Ne.“

„Proč ne? Utrpěl jste zranění?“

„Ne, to ne...“

„Proč nemůžete zasáhnout?“

Benjamin si křečovitě tiskne mobil k uchu. Proč nemůže zasáhnout? Pohled mu zalétne oknem ven. Všude kolem vidí drobná jeviště svého dětství. Na téhle půdě všechno kdysi začalo a tady to i skončilo. Nemůže zasáhnout, protože tu jednoho dne uvízl a od té doby se nedokáže pohnout. Je mu pořád ještě devět let a tam u jezera se spolu rvou dva dospělí muži, jeho bratři, jejichž život plynul dál.

Vidí siluety těch dvou, co se pokoušejí navzájem zabít. Není to zrovna důstojný závěr, ale možná se dal očekávat. Jak jinak si představovali, že by to mohlo skončit? Co si mysleli, že se stane, když se vrátí na místo, před kterým se celý život snažili utéct? Teď se perou po kolena ve vodě. Pierre Nilse povalí, takže se ocitne pod hladinou. Nils

zůstane ležet, nezvedá se a Pierre neudělá nic, aby mu pomohl.

Oni tam umřou, bleskne Benjaminovi hlavou.

Pustí telefon a vyrazí ven. Seběhne po schodech, pěšinku k jezeru má ve svalové paměti, dodnes se i v takové rychlosti dokáže vyhnout všem nástrahám, kdejakému trčícímu kořenu, přeskočí každý ostrý kámen. Utíká svým dětstvím. Nechá za sebou plácek, kde rodiče vždycy sedávali v posledních večerních paprscích, než slunce zapadlo za jezerem. Mine hradbu lesa, která se zvedá na východě, proběhne kolem loděnice. Běží. Kdy vlastně naposledy běžel? Nevzpomíná si. Celý dospělý život žije v jedné trvalé pauze, jako by představoval jen vsuvku v závorce, a když teď v prsou cítí tep, zaplaví ho zvláštní euforie z toho, že dokáže běžet, nebo možná především: že chce. Naplňuje ho silou, že ho konečně cosi pohání. Překoná malý kamenitý břeh, kde jako malý chytal pulce, a vrhne se do vody. Popadne bratry, chystá se je od sebe roztrhnout, ale vzápětí si uvědomí, že není proč. Rvačka skončila. A všichni teď stojí u sebe po pás ve vodě, několik metrů od břehu. Dívají se jeden na druhého. Tmavými vlasy se navzájem podobají, stejné oči, tatáž kaštanová barva. Nic neříkají. Po jezeře se rozlije klid. Jsou slyšet jen tři bratři, jak pláčou.

Sedí na schodech a ohledávají jeden druhému utrpěná zranění. Neomlouvají se, nevědí, jak se to dělá, nikdo je to nikdy nenaučil. Opatrně si prohmatávají těla, osušují rány, opírají se o sebe čelem. Všichni tři se objímají.

Z lesa nahoře k nim přidušeným a vlhkým letním tichem náhle dolehne hučení motoru. Benjamin se ohlédne

ke svahu. Kolejemi vyježděnými od traktoru si dolů k usedlosti modravou zelení pomalu razí cestu policejní auto. V červnové noci, která nikdy není úplně temná, stojí u jezera na výběžku pevniny osamělá chalupa.

4. KAPITOLA

Sloup kouře

Po obědě se rodiče zvedli od zahradního stolu. Otec posbíral talíře a naskládal sklenice do sebe. Bílé víno odnesla matka do kuchyně a láhev pečlivě uložila do lednice. O chvíli později se z koupelny ozvaly známky aktivity, čerpadlo několikrát zavylo. Otec si hlasitě odchrchlal do umyvadla. Pak ztěžklými kroky vystoupali do patra. Dveře ložnice se zabouchly a rozhostilo se ticho.

Říkali tomu *siesta*. Je to úplně normální, vysvětlili dětem — ve Španělsku si ji dopřávají v jednom kuse. Po obědě si na hodinku zdřímli, aby do večera vstoupili odpočatí a s obnovenými silami. Pro Benjamina to znamenalo nekonečnou hodinu nicoty, po níž následovala prazvláštní půlhodina, kdy se rodiče vypořádali ke stolu venku, kde mlčky seděli na zahradních židlích a cokoli je dokázalo snadno popudit. V tu dobu se Benjamin zpravidla držel zpátky, nechal je v klidu doprocitnout, ale brzy za nimi přišel a z různých směrů se sem přitoulali také bratři, protože se občas přihodilo, že jim po sestě matka předčítala. Děti mlčky seděly, za pěkného počasí na dece

venku, za deště na kuchyňské lavici u kamen, a poslouchaly, jak jim matka předčítá ze starých klasiků, z knih, které by podle ní měly znát. V tu chvíli neexistovalo nic než matčin hlas, tu a tam volnou rukou někoho povískala ve vlasech, a jak čas plynul, přisouvali se k ní chlapci blíž a blíž, až nakonec jako by srostli v jedno, nedalo se poznat, kde končí jeden a začíná druhý. Když matka dočetla kapitolu, prudce sklapla knížku někomu před nosem a děti nadšeně zavýskly.

Benjamin se posadil na kamenné schody. Teď nastávalo vleklé čekání. Prohlížel si potlučené letní nohy, holeně plné komářích štípanců, opálená kůže mu voněla sluncem a desinfekcí, kterou mu otec natřel pupínky od kopřiv. Tep se mu zrychlil, přestože se nehýbal. Nezažíval nudu, bylo to něco jiného, huň vysvětlitelného. Zmocnil se ho smutek, aniž pořádně věděl proč. Zadíval se přes bezvětrnou strážku k jezeru, sežehlá loučka zbělala. A on cítil, jak se všechno kolem něho začíná prohýbat. Jako by tenhle výběžek pevniny někdo přikryl poklopem na sýr. Sledoval pohledem vosu. Nervózně kroužila nad miskou smetanové omáčky, která zbyla na stole. Vosa se pohybovala ztěžkle, iracionálně, a jako by se jí něco přihodilo, pohybovala křídly čím dál pomaleji, s větší a větší námahou, až se k omáčce přiblížila příliš a uvízla. Benjamin sledoval, jak se hmyz pokouší vyprostit, ale pohybů ubývalo, až nakonec ustaly úplně. Zaposlouchal se do ptačího zpěvu, najednou zněl podivně, jako by ptáci švitořili pomaleji, poloviční rychlostí. Vzápětí umlkli. Benjaminec projela hrůza. Zastavil se čas? Pětkrát tleskl, jako vždycky, když se potřeboval vrátit k sobě.

„Haló!“ křikl do prázdna. Vstal, znovu zatleskal, pět-krát, tak prudce, až ho dlaně štípaly.

„Co děláš?“

Kousek níž směrem k jezeru stál Pierre a díval se na něho.

„Nic.“

„Půjdem na ryby?“

„Tak jo.“

Benjamin vstal a došel si do předsíně pro holínky. Obešel dům a vzal prut opřený o zeď.

„Vím, kde najdem žížaly,“ sliboval Pierre.

Zašli za stodolu, kde půda zůstávala vlhká. Obrátili dva ryče hlíny a ta se rázem zaleskla žížalami. Tahali je ven a sbírali do sklenice, kde zůstaly netečně ležet, nic si ze svého uvěznění nedělaly. Pierre sklenicí zatřepal a obrátil ji dnem vzhůru, aby žížaly trochu probral, ale ty jako by vše přijímaly s pokojem, smrt nevyjímaje, protože když je pak Benjamin u jezera navlékal na háček, neprotestovaly, povolně se nechaly provrtat ocelí.

Střídali se, kdo bude držet prut. Červenobílý splávek bylo na černé hladině zřetelně vidět, jen občas zmizel v brázdě slunečních prasátek. Po břehu se blížily sestry Larssonky, jejich tři slepice. Držely se v hejnu, ale každá si hleděla svého, nahodile klovaly do půdy všude kolem sebe a potichu si pokvokávaly. Benjamin v jejich blízkosti po každé dostal strach, protože jejich chování se neřídilo žádnou logikou. Zmocnilo se ho napětí. Teď mohl čekat cokoliv. Jako když člověka na náměstí osloví opilec. Navíc jim otec říkal, že jedna z nich je slepá, a ta dokázala úplně zdivočet, pokud se cítila ohrožená. Benjamin hledával

slepícím do prázdných očí, ale nikdy se mu nepodařilo odhalit, která z nich nevidí. Nejsou ve skutečnosti slepé všechny tři? Připadalo mu to tak, když nervózně postupovaly terénem. Slepice pořídil před několika lety otec, aby si konečně splnil celoživotní sen pochutnávat si k snídani na čerstvých vejcích. Krmil je, házel jim odpoledne šrot a volal „puťa, puťa, puťaáá“. Večer je zaháněl do stodoly a nad celou usedlostí se rozléhalo řinčení, jak tloukl lžící o dno kastrolu. Každé ráno dostal Pierre za úkol zajít za sestrami Larssonkami do kurníku a posbírat vajíčka. To pak utíkal travnatou pěšinkou zpátky s pokladem v rukou a otec pospíchal do kuchyně, kde postavil na sporák rendlík s vodou. Postupně se z toho pro ně dva stal rituál a Benjamin si ten okamžik užíval s nimi, protože ho naplňoval klidem, přinášel světlo, v němž dokázal vydechnout.

Slepice přestaly zobat a upřely mrtvé oči na bratry na břehu. Benjamin naznačil výpad a sestry Larssonky rázem ožily, dlouhými kroky pokračovaly v cestě, civěly do trávy. Mínuły je a zmizely.

Když sebou splávek začal cukat, zrovna držel prut Pierre. Nejprve jím projelo jen lehké zachvění a vzápětí plovák zmizel v černé hlubině.

„Bere!“ vykřikl Pierre. „Vem si to!“ zavolal na Benjaminu a podal mu prut.

Benjamin postupoval, jak ho to naučil otec. Nevytáhl rybu hned, jen ji opatrně vlekl ke břehu. Benjamin táhl jedním směrem, ryba opačným. Její síla Benjaminu překvapila. Když se pod hladinou mihly obrysy a Benjamin uviděl, jak se monstrum zběsile snaží osvobodit, vykřikl: „Kýbl! Honem!“